

Αυτή η παρασιτική ιδιότητα του μυθιστορήματος μαρτυρεί κάτι πολύ παραπάνω από ένα αντανακλαστικό ή μια στρατηγική επιβίωσης. Στην εν λόγω εικόνα του μυθιστορήματος ως παρασίτου ανιχνεύουμε την προσαρμοστική φορά του, την ευλυγισία και τον πρωτεϊκό χαρακτήρα του. Τα αρνητικά στοιχεία που κάνουν ώστε να προσλαμβάνουμε, ενίοτε, το μυθιστόρημα ως αντί-είδος, είναι τα ίδια που στο δικό του (και το κατοπινό) πολιτισμικό και ιστορικό πλαίσιο το αναδεικνύουν, θετικά πλέον, ως υπέρ-ειδολογική κατηγορία.

«Η αφηγηματική μυθοπλασία εκφράζει, χάρη στην ιδιαίτερη μυθοπλαστική διάσταση της αφηγηματικής της λειτουργίας, την κατεξοχήν λογοτεχνία, που εξειδικεύεται στην περίπτωση του μυθιστορήματος, το οποίο φαίνεται να είναι κάτι περισσότερο από ένα είδος ανάμεσα στα άλλα»¹.

Αν το μυθιστόρημα είναι «κάτι περισσότερο από ένα είδος» (ό.π.), αυτό οφείλεται στις αναπηρίες που φέρει από καταβολής. Ο επί της ουσίας ασυστηματικός, αντί-κανονιστικός και αντί-τελεολογικός χαρακτήρας του συνιστά έλλειψη εξόχως ευεργετική, καθώς το προδικάζει μ' έναν πολύτροπο δυναμισμό ο οποίος κρατά πάντα ανοικτή τη δυνατότητα των αλλεπάλληλων μεταμορφώσεων. Γι' αυτό και είναι δύσκολο να αναζητούμε ένα σαφώς προσδιορισμένο και κλειστό περίγραμμα του μυθιστορηματικού είδους, επειδή η μήτρα ερειπίων που το συνέστησε, του έχει κληροδοτήσει εξάπαντος μιαν ασύλληπτη αφομοιωτική και μεταμορφωτική δυναμική.

Η γενεαλογική προσέλαση του ζητήματος εξηγεί επαρκώς αυτό το φαινόμενο, καθώς μας οδηγεί στις καρναβαλικές καταβολές του μυθιστορηματικού είδους. Συνθεμένο από τα κάτω, το μυθιστόρημα συνιστά, επιπλέον, είδος φύσει λαϊκό και αντί-καθεστωτικό και έτσι γίνεται ακόμα πιο εύλογος ο κλωνισμός (λυτρωτικός, όπως θα δούμε) που επιφέρει στο ήδη διαμορφωμένο οικοδόμημα των παραδοσιακών λογοτεχνικών ειδών, και η ανατροπή που επιτυχώς επιχειρεί στην ιεραρχία των μέχρι τότε καθιερωμένων λογοτεχνικών προτύπων.

Ως "παρίας" στο επίσημο λογοτεχνικό πεδίο, το μυθιστόρημα καλλιεργείται και εξελίσσεται ταχέως σε φορέα μιας όντως ανατρεπτικής, μετασχηματιστικής λειτουργίας στους κόλπους του λογοτεχνικού συστήματος. Καρναβαλικό και [...]

Σχόλιο [D1]: Με κόκκινα οι διορθώσεις

Σχόλιο [D2]: Αφηρημένη διατύπωση

Σχόλιο [D3]:

Διατύπωση: παρασιτική ιδιότητα; Ποιός (εγγυητής) αναφέρεται στον παρασιτισμό του μυθιστορήματος; Στον πρωτεϊκό του χαρακτήρα; Άλλο ο παρασιτισμός, άλλο ο πρωτεϊκός χαρακτήρας. Δημιουργούνται προβλήματα με τον ισοσκελισμό των δύο εννοιών. Επανέρχεται στον παρασιτισμό και μετά: βλ. το 2ο κεφάλαιο.

Επείγει η διευθέτηση του ζητήματος

Σχόλιο [D4]: Εννοείς: σε συνάρτηση με τον παρασιτισμό; Σαφήνεια στη διατύπωση

Σχόλιο [D5]: Γράφε: ενεργούν

Σχόλιο [U6]: Προσοχή στην κατάγρηση πλαγιογραφημένων εννοιών. Προτιμότερη η πλαγιογράφηση για γνωστούς κατά το μάλλον ή ήττον όρους. Εν προκειμένο: καλύτερα σε ανωφερή εισαγωγικά. Το διορθώνω έτσι παρακάτω

Σχόλιο [D7]: Γράφε: δύναμη

Σχόλιο [U8]: [Βλ. σχόλιο 9]

Εν προκειμένο, άλλη διατύπωση, εκτός αν μεταφέρεις ψαχτικούς όρους

Σχόλιο [U9]: Αιόρθωσα. Στο εξής διορθώνω με πεζά ή με ανωφερή εισαγωγικά όσες πλαγιογραφίες δεν χρειάζονται

¹ Δημήτρης Αγγελάτος, Η "φωνή" της μνήμης. Δοκίμιο για τα λογοτεχνικά είδη, Αθήνα 1997, 110.